

Man gif derefter til den næste Sag paa Dagsordenen, som var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Oprettelse af et Rigsarkiv og om Lønninger for de derved ansatte Embeds- og Bestilingsmænd.

(Lovforslaget findes i Tillæg A., Sp. 1813—28).

Lovforslagetfattes under Forhandling.

Beth: Som det ikke vil være det høje Thing ganske ubekendt, har jeg havt Leilighed til Efterjagninger i disse Arkiver og derved lært at staae disse Børde. Jeg har ved denne Leilighed erfaret, at de have Betydning — ikke alene i historisk Henseende; men at de have — eller kunne have en stor Betydning ogsaa i andre Tilfælde, og navnlig i det Tilfælde, jeg sigter til, og saa for Afgjørelsen af saadanne Retsspørgsmaal, som bevæge sig i Nutiden. For mit Vedkommende kan jeg derfor ikke Andet end anbefale til det høje Thing, at der bliver truffet en saadan Ordning med Arkiverne, at de opfylde den Bestemmelse, som de have for Eftertiden — at opbevare og tilgængeliggjøre Fortidens Dokumenter og hvad dermed staaer i Forbindelse. Maaffe maatte jeg gribe Leiligheden til at bemærke, at da de Arkiver — jeg sigter til Geheimearkivet og Kongerigets Arkiv — ikke ere endnu helt gennemordnede, hvad der vil være et meget stort og vistnok mangeaarigt Arbejde endnu at faae fuldbendt, saa medfører allerede af denne Grund Betjeningen af Arkiverne en vis Fare for Arkivembedsmændenes Sundhed, som jeg skal tillade mig at nævne, uden at jeg tør sige, hvorvidt der kan træffes Afhjælpning derimod. Naar disse store Masker af Papir, som findes i disse store Rum, en Gang ere blevne kolde, som de blive det om Vinteren — i Særdeleshed naar det fryser haardt — skal der en ganske overordentlig lang Tid til at opvarme dem igjen — de blive i det Mindste, naar Sommeren ikke er meget varm, ikke opvarmede saa vidt, at de antage den Temperatur, som Sommeren ellers har — ikke en Gang en Middeltemperatur; men de virke — om jeg tør udtale mig saaledes — som Kuldebeholdere, ja paa en Maade som Isblokke, der bestandig holde Temperaturen i disse store Rum langt lavere, end den er udenfor. Det er derfor nødvendigt for Arkiv-Embedsmændene, naar de skulle færdes i disse Lokaler, hvad de jo meget skulle, at klæde sig

paa derefter — at anlægge varmt Vintertøj, ogsaa om Sommeren, og naar de saa færdes fra disse iskolde Lokaler og op i Kontoret, hvad de mange Gange maa gjøre oftere paa samme Dag, saa medfører denne Temperaturveksling en stor Fare for Arkiv-Embedsmændenes Helbred. Jeg har kun villet nævne dette, da det er mig bekendt, uden at komme ind paa, hvorvidt det ved Opvarmning eller deslige vilde være muligt at træffe en Foranstaltning derimod. Jeg vil kun sige, at det er saa meget desto vigtigere, at der sørges for disse Embedsmænd, om ske kan ogsaa i denne Retning, jeg nævne, fordi det ikke er en Sag, som man kan gaa til den ene Dag og gaa fra den anden, det at være Arkiv-Embedsmænd. Naar man skal orientere sig i Arkiverne og blive fortrolig med dem, saa udfordrer det egentlig, at man offerer det det Beste af sin Livsgjerning; det er ikke Noget, som man saaledes leilighedsvis og i en kort Tid kan give sig af med og saa træde tilbage derfra; det kommer meget an paa Vedkommendes Sukommelse, Orienterings- og DivinationsEvne for at finde de paagældende Akter, som søges, og jeg har for mit Vedkommende havt Leilighed til at beundre den Udholdenhed, og jeg kan gjerne sige det Snille, hvormed Arkiv-Embedsmændene, uagtet Sagerne langtfra er gennemordnede, vide at finde de Ting, som man søger, og som det kommer an paa. Med Hensyn til at Forslaget gaar ud paa at oprette Stifts-Arkiver, og at altsaa ikke Arkiverne skulle samles her i Kjøbenhavn — her er jo kun Tale om de ældre Arkivalier — er det mig ikke ganske klart, hvorvidt dette er hensigtsmæssigt. Der anføres jo vel, at der i flere andre Lande er en saadan Deling af Arkiverne; det hedder saaledes i Motiverne, at det finder Sted i Frankrig, Preussen, Bayern og ogsaa i Norge. Vi maatte vel mest kunne sammenligne os med Norge — i Henseende til Folkemængden i det Mindste. Men man maa jo erindre, at der er den Forstjæl mellem Danmarks og Norges Forhold, for det Første, at Norge har Provindsbyer, der ere langt større end de findes i Danmark, og for det Andet, at Norges Territorium har en saa overordentlig Udstrækning, som jo mange, mange Gange overstiger Danmarks — Danmark er saa lille, at jeg maatte tro, som det ogsaa er antydnet i Motiverne, at det vilde lette Arbejdet for Enhver, som har at søge i Arkiverne, og at hente Oplysninger fra dem, om de vare samlede paa eet Sted. Det er ogsaa det, som erkjendes i Motiverne. Naar man vil tænke sig, at en Mand for at samle Oplysninger, som han har Brug for, skal rejse til flere forskellige Ste-